Făclia

SĂPTĂMÎNAL
SOCIAL — POLITIC
ȘI CULTURAL — PEDAGOGIC

Gazeta apare din 1954
Nr. 15 (2298)
Vineri, 10 APRILIE 1992
Prețul 1 rub.

Biblioteca Națională a Republicii Moldova
Exemplar legal Moldova

SĂ NU SE MAI VERSE SÎNGE!

Membrii corpului didactic și de elevi ai Colegiului de Microelectronică și Tehnică de Calcul din Chișinău sînt profund indignați și îngrijorați de situația agravată în legătură cu amestecul detașamentelor de mercenari și de kazaci de pe Don în treburile interne ale Moldovei.

La pragul primenirilor sociale și economice, elementele criminale destabilizează intenționat situația și terorizează populația autohtonă.

Apelăm la conștiința conducătorilor de state care ar putea aplana conflictele să facă tot posibilul pentru realizarea hotărîrilor conducătorilor statelor C.S.I. la reuniunea din Kiev.

Cerem d-lui Președinte Elțin să adopte măsuri stringente întru rechemarea pe teritoriul lor elementelor declasate ce au prădat frumoasa Moldovă săvîrșind acte de jaf și vandalism pe teritoriul ei.

Noi nu acceptăm logica atitudinii autorităților diriguitoare ale Federației Ruse, care prin tăcerea lor aprobă activitățile acelor persoane care, în primul rînd, au susținut puciul din august 1991 și actualmente susțin forțele revanșiste în țara noastră.

Ne indignează faptul cum intenționează mijloacele de informare în masă din Rusia evenimentele din zona conflictului.

Nu pot exista două adevăruri - unul la Moscova și altul în Moldova, așa cum se străduie unii să demonstreze. Adevărul e unul și trebuie să-l cunoască și locuitorii Federației Ruse. De ce-și permit domnii jurnaliști de la "Izvestia", "Moskovskie novosti" programul informativ televizat "Vesti" de a priva compatrioții săi de adevărul adevăr?

Cerem categoric "oaspeților" nepoftiți să se întoarcă fericească cu reîntoarcerea lor acasă, la familii, la pămîntul care-i așteaptă înstrăinat.

Noi nu vrem război, dar nici nu vom admite batjocorirea acestui pămînt și a poporului.

Chemăm profesorii din întreaga republică să contribuie la explicarea în masă și susținerea deciziei dlui Președinte Snegur de introducerea stării excepționale pe teritoriul întregii republici.

Aprobată unanim la adunarea generală a corpului didactic, în număr de 348 persoane.

Noi, profesorii și elevii școlii pedagogice din Lipcani, sîntem indignați de crimele săvîrșite împotriva poporului moldovei de către separatiștii din Transnistria și kazacii mercenari de pe Don.

Fără milă aceștia omoară oameni nevinovați, săvîrșesc acte banditești, batjocorind, bătîndu-și joc de populația locală.

Socotim că aceste acte nu sînt altceva decît un amestec grosolan în treburile interne ale statului independent Moldova.

Noi nu putem să rămînem indiferenți față de teroarea și diversiunile săvîrșite împotriva neamului.

În stînga Nistrului se varsă sînge, sînt distruse casele de locuit, grădinițele de copii, sînt aruncate în aer podurile peste Nistru.

Susținem eforturile Guvernului Moldovei de soluționare a tuturor problemelor politice pașnică, condamnînd acțiunile criminale ale separatiștilor și kazacilor.

Chemăm toate frățele democratice iubitoare de pace din Moldova și de peste hotarele ei, în susținerea luptei drepte a poporului moldav.

Chemăm Președintele, Parlamentul și Guvernul Moldovei să ia toate măsurile pentru ca pe pămîntul moldav să nu se mai verse sînge, să nu se mai verse lacrimi ale părinților, soțiilor și copiilor.

Corpul didactic susține material refugiații din partea stîngă a Nistrului, destinînd în acest scop salariul de o zi de muncă.

ȘOVINISMUL VELICORUS ȘI SEPARATISMUL NU VOR TRECE

Miting în marele colectiv de studenți, lectori și lucrători ai Institutului Pedagogic "Ion Creangă" din Chișinău

În șirul de mitinguri de protest care s-au desfășurat clocotitor în diferitele colective s-a înscris și acesta de la "Ion Creangă" - institut cu circa 5000 de studenți, peste 470 de lectori și peste 400 de lucrători.

Decanul, dl Vizer, studentul anului III, dl Ciobanu, decanul, dl Cioclea, studenta anului III, d-ra Buzilă, audienta de la facultatea de reciclare, dna Benea, liderul sindical, dl Dănilă și alții au stigmatizat cu toată fervoarea pretențiile șoviniste ale emisarilor din conducerea de la Moscova, și anume a generalilor Rutkoi și Gromov și a consilierului prezidențial al Rusiei Stankevici. Aceștia au sosit la Tiraspol pentru a susține pe Smirnov și banditii lui, căci banditi se numesc elementele care răstoarnă cu arma puterea constituțională și terorizează populația pașnică, omoară la stînga și la dreapta. În plus acești banditi sînt susținuți de armata a 14-a, armată a unui stat străin - Rusia, care se află pe pămînt moldovenesc. Orișice armată pe pamînt străin este armată agresoare, iar generalul Rutkoi, care nu este un oarecare, ci tocmai vicepreședinte al Rusiei, cere ca această armată care i-a înarmat pe banditii smirnovisti pînă în dinți să devină, chipurile, forță-tampon, forță împăciuitoare în zona conflictului din Transnistria. Este clar ce fel de forță "împăciuitoare" poate deveni o astfel de armată.

De altfel, clar a fost de la bun început ce intenții au cercurile conducătoare cele mai șovinist-imperiale de la Moscova, în frunte, desigur, cu Rutkoi: a permanentiza republica-fantomă din Transnistria ca pe un cap de pod în scopurile imperiale ale Moscovei pentru a domina și mai departe republicile mai mici din fosta U.R.S.S., a domina sudul fostului imperiu sovietic, care acum s-a răsturnat și credem - definitiv, căci toate popoarele, fie ele mari, mijlocii, sau mici, aspiră la libertate deplină.

Mitingul a adoptat 2 telegrame de protest trimise imediat: una pe adresa dlui Boris Elțin, Președintele Federației Ruse, iar alta - pe adresa Congresului deputaților poporului și Sovietului Suprem al Federației Ruse. Telegramele au fost votate unanim, deci și de foarte mulți ruși din colectivul institutului care se văd acum un fel de ostateci ai politicii mioape a Moscovei în problema separatismului transnistrian.

(Cor. "Făclia")

CONGRESUL MONDIAL ROMÂNESC PENTRU TRANSNISTRIA

Pe adresa Frontului Popular Creștin Democrat au sosit importante ajutoare pentru refugiați și pentru apărătorii Transnistriei.

Ajutoarele ce constau din îmbrăcăminte și încălțăminte pentru copii și adulți, medicamente au fost adunate din inițiativa Congresului Mondial Românesc, organizație care întrunește un număr considerabil de români din Statele Unite, Canada, Germania, Franța și alte țări. De data aceasta la colectarea ajutoarelor au contribuit în mod deosebit conaționalii noștri din Germania.

Distribuirea acestor bunuri a început imediat. Duminică, 5 aprilie, un transport cu haine calde a plecat spre voluntarii din satul Cocieri. A doua zi, un transport similar a fost expediat spre Coșnița și alte puncte din zona conflictului. Tot de duminică la sediul FPCD au început să sosească femei și copii refugiați, unde au primit îmbrăcăminte, încălțăminte și, spre bucuria celor mici, frumoase jucării și dulciuri.

Este grea și umilitoare soarta de bejenari în propria casă, și în aceste zile de încordare și incertitudine nu "Rusia democratică" ne oferă o rază de speranță, o șansă de izbăvire, ci doar Țara și frații care au fost și sînt alături de noi.

Biroul de presă al FPCD

Un week-end la război

Pînă la Molovata - un drum aproape pustiu. Pe malul Nistrului - o liniște precară, incredibilă. Polițiștii și voluntarii de la post arată, incordați, obosiți, prea puțin dispuși să discute. Pe malul sting - aceeași situație, aceeași neîncredere în liniștea din jur. Trecem de satul Molovata care arată obișnuit: oameni discutînd pe la porți, copii ieșiți la joacă.

Dar război. Un război perfid, criminal, impus de venetici fără de patrie și fără de neam. Un război, jertfele căruia sînt, în primul rînd, oamenii pașnici, copiii. Primul lucru pe care-l vedem la Cocieri e o procesiune funerară. Este înmormîntat un sătean, cadavrul căruia, mutilat cu cruzime în mod barbar, a fost găsit într-o pădurice.

Ajungem cu ajutoarele destinate voluntarilor la una din pozițiile de luptă. Deși îmbrăcămintea pe care am adus-o este binevenită, voluntarii ne întreabă necăjiți cînd le vom aduce și armamente, tehnică militară...

Ne deplasăm mai departe și peste tot sîntem întrebați ce acțiuni se întreprind la Chișinău, cînd vor fi echipați cum se cuvine, cît va mai domni această stare de incertitudine?...

- Sîntem total lipsiți de informație, constată voluntarii. Nu se arată pe aici nici un parlamentar, nici un membru al guvernului, nimeni de la Departamentul Apărării Naționale. Ne simțim ca niște cobai asupra cărora se fac expermente sinistre: vom rezista ori nu vom rezista în aceste condiții?

Între timp, auzim împușcături sporadice care, treptat, încep să se întețească. Într-o tranșee, spre surprinderea noastră, alături de voluntari vedem un băiețel de vreo 12 ani, tăcut, atent la împușcăturile care se aud:

- Acum trag din mitralieră, îmi explică el.
- Este și tatăl tău aici?
- Nu, am venit singur. Vin în toată ziua.
- Și ce faci?
- Ajut. Mai aduc niște apă, mîncare...
- Nu te temi?
- De ce să mă tem?

Pentru cei care nu s-au refugiat din zona conflictului, împușcăturile, exploziile au devenit un fundal sonor permanent, obișnuit al vieții lor cotidiene. Iminența pericolului i-a făcut pe toți să nu-l mai ia în seamă.

- Omul care trece prin asemenea încercări, care vede moartea în fiecare zi, care știe că poate fi omorît în orice moment, este un om mărcat, constată unul din interlocutorii noștri.

Cu atît mai mult aceste evenimente vor avea repercusiuni grave asupra psihicului copiilor, angrenați într-un joc dur și violent.

Ați auzit de "scorpioni"? Cine sînt ei? De fapt, sînt niște copii care au devenit dintr-o dată maturi. Serghei are 18 ani și pînă la declanșarea conflictului a învățat la o școală profesională din Dubăsari. Școala, evident, a fost închisă.

- Cum ai ajuns printre voluntari?
- Am venit ca să-mi apăr Patria.
- Mai sînt și alți băieți de seama ta?
- Da, sîntem mulți.

Ruslan are aceeași vîrstă, este elev la școala profesională din Criuleni:

- Noi nu avem încotro, zice băiatul. Dacă nu vom lupta, nu vom mai avea loc în satele și în casele noastre.

La fel de fermi și plini de curaj sînt și ceilalți adolescenți care au venit între timp de pe pozițiile de luptă. Discutăm despre acești băieți cu Petru Balan, locțiitorul comisarului detașamentului de voluntari:

- Nu este normal faptul că acești copii au astăzi arme în mîinile lor, dar atîta timp cît situația rămîne complicată și incertă, ei sînt nevoiți să se afle anume aici, unde se decide soarta Patriei lor.

Seara tîrziu dinspre barajul de la Dubăsari se aud tiruri intense de mitralieră. Plecăm spre casă cu un sentiment de jenă și vinovăție față de cei pe care-i lăsăm la Cocieri, lipsiți de optimism și încredere.

- Pe această palmă de pămînt au fost comise crime mult prea grave și odioase ca să mai poată fi iertate, susțin voluntarii. Prea hidoși sînt separatiștii ca să-i poată opri niște simple apeluri și declarații.

Parcurgem drumul spre Chișinău. Deasupra Holercanilor - un tir intens de rachete. Se sfîrșește o zi de duminică.

(Cor. "Făclia")

SMIRNOV CAUTĂ LOCURI DE CASĂ PENTRU... KAZACI

Pe lîngă toate necazurile crude, s-a mai abătut încă unul în multpătimita Transnistrie. E vorba de hotărîrea lui Smirnov de a le da tuturor kazacilor locuri de case, vrînd în așa fel să-i împînzească peste tot și să-i înveșnicească la noi aici.

Însă de această dată populația băștinașă n-a dat înapoi nici un pas. La adunările din satul Caragaș, vecin cu Tiraspolul, toți ne-am ridicat și ne-am pronunțat împotriva acestei hotăriri. Se știe doar că densitatea populației în Transnistria este cea mai mare din Republica Moldova. Primăria satului n-are de unde să le dea măcar cîte 15 ari de pămînt pentru vilă, grădină. În satul nostru sînt mulți tineri, care vor să-și ridice case, iar conducerea satului nu le dă locuri de casă - n-are de unde. Ca să nu mai vorbim de materiale de construcție etc.

În așa fel hotărîrea lui Smirnov de a împrăștia kazaci pe tot teritoriul Transnistriei, în special în satul Caragaș, a fost respinsă. Tot la aceste adunări oamenii au cerut cu toată hotărîrea să fie scoși toți kazacii din republică.

Dar ce, Smirnov și cei de la Moscova care îi dirijează se uită la ce zic băștinașii? Din contra, kazacii vin și vin să-l apere pe Smirnov, să-l ajute să iasă din fundacul criminal, în care a intrat și de acum nici el singur nu știe cum să iasă.

Într-o situație grea este pus și învățătorul din Transnistria. Conform legii Moldovei, leafa lui trebuia să fie mărită de 4 ori, pe cînd conducerea Transnistriei i-a mărit-o doar de 2,5 ori, motivînd că n-au finanțe pentru învățători. Dar pentru mercenarii kazaci finanțe au?...

Autorul roagă să nu-i fie menționat numele din motive lesne de înțeles.